

Stevns kommune
Teknik & Miljø
Rådhuspladsen 4
4660 Store Heddinge

Strøby Ladeplads den 8. januar 2023
Sendt via e-mail til: kyst@stevns.dk

ANG.: Bemærkninger til forslag til strategi for kystbeskyttelse og kystudvikling af Strøby Egede og Strøby Ladeplads af okt. 2022

Idet vi takker for det fremsendte forslag til strategi for kystbeskyttelse og indbydelsen til at afgive høringssvar, skal vi i det følgende fremkomme med foreningens synspunkter.

Vores bemærkninger består såvel af generelle kommentarer som af bemærkninger til konkrete emner.

Generelle kommentarer

Indledningsvis vil vi gerne takke for, at Stevns kommune fremlægger en strategi til imødegåelse af de trusler fra vandet, som Strøby Egede og Strøby Ladeplads samt området i tilslutning hertil kan imødesee.

Endvidere vil vi rose, at der fremlægges en overordnet strategi, der ambitiøst og gennemtænkt inddrager hele trusselsbilledet og de udfordringer, som vandet udefra (havet), vandet indefra (åen), vandet ovenfra (regnen) og vandet nedefra (grundvandet) stiller beboere, bygninger, infrastruktur og landskab overfor.

Dernæst glæder vi os over, at de skitserede løsningsmodeller og kataloget af ideer i stor udstrækning er løsninger, der baserer sig på naturens egne præmisser og indeholder rekreative og landskabeligt attraktive elementer, som et gennemgående træk.

Vi noterer, at der inden for det seneste halve år er iværksat planer og er planer på vej om etablering af stenrev såvel blivende som del af forsøg, dels med det formål at

genoprette bugten, og dels for at sikre en øget biodiversitet og bedre levevilkår for fisk og deres yngel. Stenrevne forventes dertil at bidrage positivt til beskyttelse af kysten, dels ved hæmme bølgekraften dels ved at styre sedimentstrømmen langs kysten.

Dermed bidrager denne indsats til strategiens overordnede formål - beskyttelse af kysten -, og giver det kommende laug, der skal implementere og vedligeholde beskyttelsestiltagene, en unik mulighed for at inddrage stenrevsaktiviteterne i den konkrete indsats, der vil følge af strategien.

Vi bemærker, at der er tale om en strategi og ikke en endelig plan, og at den konkrete udformning af beskyttelsestiltag og valg af detaljløsninger sker i næste fase, når strategien er godkendt, tilladelser indhentet og det laug, der skal stå for gennemførelsen, er etableret.

Vi forudser - og hilser det velkomment -, at der vil ske ændringer, justeringer og komme nye spændende bud på løsninger, når arbejdet med at omsætte strategien til konkret praksis tager form, og at løsninger i marken og på stranden implementeres.

Sluttelig er vi opmærksomme på, at beskyttelsen ikke er et fysisk bygningsværk, der står færdigt om fem år, men en løbende proces, hvor de mange tiltag skal vedligeholdes, forbedres, ændres og udbygges i takt med nye udfordringer fra natur og klima.

Konkrete bemærkninger

1. Strategien beskriver og adresserer de fleste af udfordringerne og fremlægger gode bud på løsninger. I titlen og dele af tekst og andet materiale er ordene "kyst" og "kystbeskyttelse" meget fremtrædende. I den endelige strategi bør det formuleres mere præcist, at strategien omfatter mere end kysten og havet. I Grundejerforeningen Lemgaarden har vi valgt at benytte udtrykket "Beskyttelse mod vandet", der dækker alle de aspekter, som strategien omfatter.
2. Strategien bør tydeligere redegøre for de trusler mod infrastruktur og forsyninger (el, fiber, gas, kloak, tele, vand), som et brud på Stevnvej og Kystvejen vil indebære, herunder at det er trusler, der har betydning for alles dagligdag - uanset afstanden til vand i å eller hav.
Redegørelsen bør indeholde estimater over tid og omkostninger til reetablering efter de skader, der kan opstå, såfremt disse trusler bliver en realitet. Estimaterne bør have en sådan detaljeringsgrad, at det fremgår hvilke omkostningsdele, der vil blive opkrævet direkte hos beboerne. (f.eks. stikledningsomkostninger i tilfælde af nyetablering af dele af spildevandsnettet).
En sådan tydeliggørelse vil øge forståelsen for nødvendigheden af beskyttelsestiltagene og have betydning i forbindelse med overvejelserne om bidragsfordeling (se også: punkt 4).

3. Det er vigtigt, at strategiens fokus på beskyttelse fastholdes. Det er både hensigtsmæssigt og glædeligt, at de foreslåede tiltag indebærer rekreative elementer og bidrag til genetablering af natur og godt vandmiljø. Men i et beskyttelsesprojekt som det foreliggende er det vigtigt, at de juridiske rammer respekteres. Uanset hvor velment og godt det kan være, må strategien efter høringsfasen ikke blive et katalog over gode hensigter, der tjener andre formål end de beskyttelsesmæssige. Det åbner mulighed for klagesager, der kan forsinke projektet unødigt - og dermed - at det bedste bliver det godes værste fjende.

Vi finder ikke, at der er en modsætning mellem beskyttelse og naturinteresser. Valg af tiltag og løsninger skal respektere naturinteresserne og gerne bidrage til genopretning og øget biodiversitet. Vores bemærkning tilsigter alene, at det holdes for øje, at strategiens formål er beskyttelse.

4. Omkostningsfordelingen er ofte en udfordring i sådanne projekter. Under følgegruppens besøg på Enø, blev det opsummeret således af formanden for det lokale beskyttelseslag: *"En betalingsmodel kan enten være kompliceret - og uretfærdig eller være simpel - og uretfærdig!"*.

Sådan kan det også opleves i Strøby Egede/Strøby Ladeplads området, hvor afstand til vand og topografisk placering umiddelbart kan give anledning til, at beboerne oplever store forskelle i trusselsbilledet.

Strategien har allerede på forbilledlig vis illustreret, hvorledes vand kan brede sig og forårsage skader over store områder. Som anført ovenfor under punkt 2 er skader på veje og infrastruktur ligeledes en vigtig del af trusselsbilledet, og det er vigtigt, at strategien illustrerer dette aspekt lige så præcist.

Det bidrager til at skabe forståelse for, at alle beboere skal være med til at bære omkostningerne.

Strategiens overslag over pris og skitserne til to modeller for omkostningsfordeling viser, at såfremt alle bidrager med et grundbidrag i en størrelsesorden som skitseret i strategiforslaget, så er det relativt beskedent, hvilken betydning et større risikobaseret bidrag fra meget udsatte ejendomme, har for størrelsen af grundbidraget. Årsagen er, at meget udsatte ejendomme udgør en ringe del af den samlede ejendomsmasse. Politisk kan det dog være af betydning for accepten af fremtidige plantiltag, at omkostningsfordelingen afspejler, af valg af placering på lokaliteter med forøget risiko, indebærer øgede omkostninger.

Modellerne viser også, at de skitserede grundbidrag er overkommelige og grundet den solidariske løsning, som et fælleskommunalt projekt med lånegaranti indebærer, bør dette grundbidrag ikke være afskrækkende sammenlignet med de omkostninger, den enkelte vil stå med hvis - eller vel rettere - når de scenarier, der beskrives i strategien, bliver til virkelighed.

Den endelige beslutning om valg af princip for omkostningsfordeling bør træffes på baggrund af drøftelse og indstilling fra bestyrelsen i det beskyttelseslag, der

etableres efter endelig beslutning om strategien.

5. Etablering af et beskyttelseslaug kan af gode grunde først ske efter kommunalbestyrelsens beslutning om gennemførelse af et projekt baseret på strategien. Det er dog ikke uden betydning for den fortsatte diskussion og formidling om projektet, at det fremtidige beskyttelseslaug tydeliggøres i form af skitse(r) til struktur og arbejdsopgaver. Lemgaarden opfordrer derfor til, at der snarest - og gerne før endelig behandling af strategien i kommunalbestyrelsen - iværksættes et arbejde, der kan bidrage hertil.

Det kan efter vores opfattelse være hensigtsmæssigt at bede følgegruppen for strategiarbejdet bidrage til denne opgave.

Grundejerforeningen Lemgaarden har deltaget i følgegruppens arbejde med udarbejdelsen af strategien og ser frem til fortsat at yde et bidrag til arbejdet med at beskytte mod vandet. Et af vores bidrag hertil, er et tema med artikler om emnet illustreret med ældre billeder og historiske data, der viser, hvorledes særligt kysten har udviklet sig siden de tidlige landliggere slog sig ned. Temaet, der løbende opdateres, findes på lemgaarden.dk.

Med venlig hilsen

P.b.v.

Johs Chr Johansen
Formand

Grundejerforeningen Lemgaarden